

Gabriel Ferrater
COL·LECCIÓ Gabriel Ferrater

Josep Domingo-Ferrer

Miratge alemany

XXIV Premi de Novel·la
«Valldaura-Memorial Pere Calders» de 2018

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions

MIRATGE ALEMANY

COL·LECCIÓ
GABRIEL FERRATER

88

Josep Domingo-Ferrer

MIRATGE ALEMANY

XXIV Premi de Novel·la
«Valldaura–Memorial Pere Calders» de 2018

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
Bellaterra, 2018

DADES CATALOGRÀFIQUES RECOMANADES PEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES
DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Domingo-Ferrer, Josep
Miratge alemany / Josep Domingo-Ferrer. – Bellaterra : Universitat Autònoma de Barcelona.
Servei de Publicacions, 2018. – (Gabriel Ferrater ; 88)

ISBN: 978-84-490-7964-1

I. Col·lecció
821.134.1-31"20"

Aquesta obra ha estat la guanyadora del XXIV Premi de Novel·la «Valldaura-Memorial Pere Calders» per a Joves, atorgat a Cerdanyola del Vallès, el divendres 4 de maig de 2018, per un jurat compost per: Marta Estella, Jordi Gol, Jordi Jordana, Maria Victòria Lovaina i Anna Salgot.

© Dels textos: Josep Domingo-Ferrer
© D'aquesta edició: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2018
© De la fotografia de la coberta: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona

Composició: lacontragràfica

Edició: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona
Plaça Acadèmica. Edifici A. Campus de la UAB.
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès). Barcelona. Spain.
Tel. 93 581 10 22 · sp@uab.cat · www.uab.cat/publicacions

Impressió: Ivel Color, SL

ISBN: 978-84-490-7964-1
Dipòsit legal: B.15226-2018

Impressió a Espanya. Printed in Spain

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia, el tractament informàtic i la distribució d'exemplars mitjançant lloguer, és rigorosament prohibida sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, i estarà sotmesa a les sancions establertes a la Llei.

Índex

Bled	9
Lisboa	41
Atenes	93
Jerusalem	145
Berlín	177
Terrassa	203
Frankfurt	217
Epíleg	251

BLED

*Nel mezzo del cammin di nostra vita
mi ritrovai per una selva oscura
chè la diritta via era smarrita.¹*

Dante Alighieri,
Divina Commedia, Inferno, Canto primo (1307)

¹ A la meitat del camí de la vida / em vaig trobar dins d'una selva obscura, / perquè havia deixat la recta via. (Traducció de Joan Francesc Mira)

1

Enmig dels núvols d'un migdia d'octubre de 1996, l'avió s'enlaira de l'aeroport de Milà-Malpensa rumb a Ljubljana. En Robert Bosch prova de relaxar-se a la seva butaca, després d'haver estat a punt de perdre l'avió de Ljubljana a causa d'un retard en el vol que l'ha dut de Barcelona a Milà.

Pressent que aquest viatge no serà com els altres. O més aviat vol creure que serà l'inici de la seva glòria acadèmica. Frisa per tornar a fer ciència després d'uns anys una mica erràtics. Des de la seva època de becarí de doctorat a la Universitat de Barcelona, és el primer cop que retroba la calma professional. Pel mig, hi ha hagut uns anys a l'empresa, el casament, la plaça interina a la Universitat de la Catalunya Nova, la mudança de Terrassa a Sitges, la mort del pare, la consolidació com a professor titular d'universitat, l'arribada a la trentena... El migdia de la vida se li ha presentat sense gairebé ni anunciar-se, com després d'un matí escurçat per una dormida massa llarga. En moments d'abaltiment com el d'ara, encara s'imagina que té quinze anys i és a punt de desembolicar el regal de la vida adulta.

Bressat per les turbulències alpines i pel zum-zum dels reactors, s'endormisca. No es deixondev fins que l'hostessa eslovena el tusta suaument.

—*Please, fasten your seat belt for landing*² —li diu sense cap accent.

Com que ell seu al seient de finestra d'un rengle buit, l'hostessa ha hagut d'oferir-li una visió del seu escot que bé val la interrupció de la becaina. Després de clavar llambregada a l'exterior i de veure que l'avió s'estimba en un mar de núvols de plom, s'arrisca a canviar-se al seient de passadís, des d'on pot sotjar l'hostessa, que s'asseu de cara a ell en un seient del davant de la cabina. Les seves fatigues es veuen recompensades per una perspectiva immillorable d'un espetec de cuixes que la faldilla de l'uniforme eslovè no pot, o potser no vol, amagar. Sobtadament, les cuixes se separen i, abans que en Robert pugui concentrar-se en el que hi ha entremig, l'hostessa i bona part dels passatgers s'han posat drets, talment autòmats moguts per una molla. L'avió s'acaba d'aturar davant l'edifici de l'aeroport de Ljubljana sota un xàfec diluvial.

* * *

En Robert classifica els països etiquetant-los com si fossin les cambres d'una casa. Hi ha països-cuina, on es fa bon menjar casolà, com ara el País Valencià; països-menjador, on hi ha més bons restaurants que bona cuina, com ara França; països-sala d'estar, on no hi ha res d'especial però fa de bon estar-hi, com ara Bèlgica; països-dormitori, on molts turistes no surten de l'hotel, com ara Tailàndia o l'estat de Nevada; països-balcó, alts i amb excel·lents panoràmiques, com Suïssa; països-solàrium, com Tunísia o Espanya; països-capella, que li inspiren una especial devoció, com Alemanya (ell es germanòfil de tota la vida); països-vàter, on la contaminació és altíssima, com el districte federal de Mèxic; països-cambra de bany, molt nets i on hi plou massa sovint, com Irlanda. Eslovènia pertany probablement a la versió esquifida d'aquesta darrera categoria, pensa mentre con-

2 Si us plau, cordeu-vos el cinturó per aterrar.

templa esmaperdut la corrua escarransida de taxis a fora de l'edifici terminal.

Ja es veu arribant a la seva destinació xop de dalt a baix, quant tot d'una:

—Esteu inscrit al Congrés del Banc Mundial que se celebra a Bled, senyor? —li demana en un bon anglès un noi d'uns vint-i-cinc anys amb aire d'estudiant endiuementjat.

—Sí. De fet, no sabia si llogar un taxi o una barca per arribar-m'hi... I vós sou?

—Em dic Miroslav, de la delegació del Banc Mundial a Eslovènia. Veniu, si us plau, l'organització del congrés m'ha encomanat de recollir-vos. —El noi desplega un paraigua enorme i guia el nouvingut cap a un aparcament cobert.

El cotxe d'en Miroslav resulta ser un furgó Mercedes de luxe amb nou seients i un adhesiu exterior del Banc Mundial. Amb el xofer i el seu únic passatger, el vehicle s'allunya en direcció nord-oest entre boscos pregons i rius que semblen a punt de desbordar-se. En Robert somieja contemplant el paisatge, talment un Dant que, atansant-se al mig de la vida, s'endinsés en una selva obscura.

* * *

Després de prendre possessió de la seva cambra en un dels hotels moderns de Bled, en Robert fa via cap a la seu del congrés, on aquell vespre es fan els parlaments i el còctel inaugurals. La pluja s'ha aturat i l'aire és ple de sentors de bosc alpi. Sempre que es veu confrontat a un esdeveniment social amb gent desconeguda, sent que li retorna la timidesa de quan era petit que els anys han aconseguit de dissimular més que no pas d'esvanir. En veure la posta de sol tardoral sobre el llac, li agafen ganes de canviar els actes socials del congrés per una passejada pel camí que voreja l'aigua. De seguida s'adona que la glòria acadèmica que deleja no li arribarà passejant, sinó buidant copes de xampany i aguantant con-

verses d'interès dubtós. Decidit, entra al vestíbul del Gran Hotel de Bled, seu del congrés.

El Gran Hotel és un edifici rococó enorme de l'època austríaca, la façana posterior del qual dona al llac. El vestíbul obre pas a una gran sala de ball, amb cinc finestrals que permeten de veure unes esplèndides terrasses il·luminades, més enllà de les quals hi ha les aigües del llac esborrant-se sota la penombra del capvespre.

Influït pel seu gust per les novel·les de Franz Werfel, s'imagina els jerarques de l'imperi ballant valsos durant els seus interminables estiuèigs un segle enrere, quan Àustria i Europa vivien confiadament els anys de puixança que van precedir la Gran Guerra. Els temps han canviat: els jerarques i acòlits que ara es passegen per la sala ja no són ni nobles ni militars ni tan sols burgesos, sinó banquers, funcionaris i acadèmics que han canviat l'alemany per l'anglès. A més, segur que la majoria no deuen saber ballar acceptablement ni un vals ni una polca ni gaire res.

—*Oh man! Isn't this a looovely place for a former communist country?*³ —exclama amb condescendència una senyora americana que tragina un cos de més de cent vint quilos repartits entre dues cadires ran del finestral.

—La professora Jennifer McDonald, de Princeton. Dues vegades nominada per al Nobel d'Economia. Tot un pes pesant —diu a en Robert un home alt i gros d'uns trenta-cinc anys que se li atansa oferint-li una copa—. Jeroen Vettenburg, Banc d'Holanda —es presenta el desconegut en un anglès una mica gutural.

Mentrestant, a l'altra punta de la sala, la professora McDonald s'atapeeix la boca de canapès amb una mà i amb l'altra es treu les sabates, sens dubte per dipositar els seus peus inflats damunt una tauleta Lluís XV.

—Tant de gust. Robert Bosch, acabat en hac, de la Universitat de la Catalunya Nova.

3 Caram! No és un lloc preciós, per haver estat un país comunista?

—Mmm, Bosch és un cognom holandès.

—I també alemany —fa en un rampell germanòfil—, però els Bosch som de Terrassa, al nord de Barcelona. Això sí, mon àvia era alemanya. Per cert, vós sou el mateix Vettenburg que coordina el cèlebre projecte europeu *Savingsbank* sobre l'impacte de les caixes d'estalvis?

—El mateix. I el joc de paraules entre *savings bank* i *savings bank*, mastegot o impacte dels estalvis, també va ser idea meva —replica l'holandès estarrufat.

—Hi hauria manera que jo pogués participar en el projecte? M'interessaria molt, i a Catalunya podem aportar molta experiència sobre l'impacte de les caixes —demana ansiosament el xicot, que acaba d'abandonar la nostàlgia de l'imperi per recuperar la seva ambició acadèmica.

—Caram, els catalans sou com els holandesos del sud, sempre de cara al negoci —somriu burleta el gegant holandès—. Però si voleu progressar més de pressa, us haureu de fer protestants com nosaltres! La prosperitat és un senyal de l'amor diví, vejам si us ho fiqueu al cap, els catòlics —afegeix rient obertament.

Potser més que una qüestió espiritual, pensa en Robert, la sort dels Països Baixos és haver-se desempallegat de Castella abans que un decret de Nova Planta els acabés convertint en una colònia, com va passar als Països Catalans. De nou tocant de peus a terra, gosa insistir:

—Però què me'n dieu, de la meua participació en el projecte?

—Ara mateix no us puc prometre res. N'hauré de parlar amb el Dr. Papadopoulos, de la Comissió Europea. Al capdavall, la Comissió és qui finança *Savingsbank*. Estem de sort, perquè en Papadopoulos també s'ha inscrit al congrés, tot i que encara no l'he vist. Si aconseguixo de fer-li beure un parell de vasos d'*ouzo* sense beure'n gaire jo mateix, no crec que posi entrebancs a la vostra incorporació al projecte. A cost zero, és clar... I ara, m'hauré de dispensar, perquè hauria de saludar uns col·legues que acaben d'arribar.

L'holandès s'allunya cap al centre de la sala, on un grup d'americans l'acull amb signes exagerats d'alegria. En Robert es queda sol en un racó sense saber si acabar-se o no la copa de xampany que li ha dut l'altre. En una taula propera, la professora McDonald ataca el salmó fumat i el caviar sense compassió, mentre riu amb la boca plena els acudits d'un senyor escardalenc. Aquesta visió lleva a en Robert la poca gana que li quedava i el decideix a retornar al seu hotel. En sortir, es creua amb una dona jove, de formes atlètiques i alhora exuberants, que arriba amb un aire una mica desconcertat, com de Blancaneu al bosc. Per un moment, se sent temptat de tornar-se'n cap dins i disfressar-se de nan, però, després del primer impuls, emprèn el camí del seu hotel, de nou sota una pluja fina i insistent.